

Savivaldybių žinios

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Nr. 3 (705)

2015 m. sausio 24 d.
Kaina 0,65 euro cento
Išėina šeštadieniais

Didžiausias turtas – Metų žmonės

Elektrėnų savivaldybėje „Metų žmogaus“ titulą jau yra pelnę apie 150 žmonių

4 p.

Elektrėnų kultūros centre įvyko teatralizuotas šventinis vakaras, skirtas savivaldybės Metų žmonėms – „darščiausioms bitėms“ pagerbti. „Jau tryliką kartą apdovanojome gyventojų pasiūlytus pačius geriausius savivaldybės žmones. Šįkart įteikėme 11 apdovanojimų, bet nusipelniusių pagarbos yra kur kas daugiau. Juk laureatus teko rinkti daugiau nei iš 50 pretendentų“, – sakė Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis

Romo Gurklio nuotr.

Dviračių trasoms – specialusis planas

Tokio dokumento parengimo patirtimi dalijasi Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Vidmantas Buivydas

7 p.

Įvykių savivaldybėse mozaika

Radviliškio savivaldybės biblioteka pripažinta viena geriausių šalyje, Kauno rajonas populiarins elektromobilius, Ignalinoje pradėti Etnografinių regionų metai

11–13 p.

Žmonės, kūrę Sartų legendą

Legendos apie lenktynes, žirgus ir jų vadeliotojus sklinda jau ne vieną dešimtmetį

15 p.

DIDŽIAUSIAS TURTAS – METŲ ŽMONĖS

GENOVAITĖ PAULIKAITĖ

Audringais plojymais elektrėniškai sveikino Metų žmones

Elektrėnų kultūros centre įvyko šventinis vakaras, skirtas savivaldybės metų žmonėms pagerbti. „Jau tryliką kartą apdovanojome gyventojų pasiūlytus pačius geriausius savivaldybės žmones. Šįkart įteikėme 11 apdovanojimų, bet nusipelnusių pagarbos yra kur kas daugiau. Juk laureatus teko rinkti daugiau nei iš 50 pretendentų“, – sakė Elektrėnų savivaldybės meras Kęstutis Vaitukaitis ir pridūrė, kad „Metų žmogaus“ apdovanojimą jau yra pelnę apie 150 žmonių.

LAUREATAMS – „ELEKTRĖNŲ ŽIBURYS“

Šiemet pirmą kartą buvo teikiamos stilizuotos „Elektrėnų žiburio“ statulėlės. Savivaldybės administracijos direktoriaus Arvydo Vyšniausko teigimu, įsteigti pastovų apdovanojimą – „Elektrėnų žiburį“ paskatino kelios elektrėniškiam svarbios sukaktys. Šiemet Elektrėnų savivaldybė švenčia 15-ąsias, Elektrėnų parapija – 25-ąsias ir Elektrėnų miestas – 55-ąsias metines.

Teatralizuoto renginio vedėjai paprašė savivaldybės vyriausiųjų bičiulių – mero K. Vaitukaičio ir direktoriaus A. Vyšniausko – paragauti medaus ir įteikti darbščiausioms savivaldybės bitėms apdovanojimus

„Elektrėnų žiburio“ apdovanojimo konkursas buvo paskelbtas praėjusių metų lapkritį. Savivaldybės įstaigos, įmonės, organizacijos ir visi bendruomenės nariai galėjo siūlyti, jų manymu, labiausiai nusipelnusius asmenis, spartinančius savivaldybės socialinę, kultūrinę, šviečiamąją, ekonominę, sportinę veiklą, aktyviai dalyvaujančius bendruomenės gyvenime, skatinančius naujas iniciatyvas, žemės ūkio modernizavimą ir kaimo plėtrą, įtraukiančius jaunimą, neįgaliuosius į aktyvią kultūrinę, sportinę veiklą, savo darbais ir pasiekimais garsinančius Elektrėnus.

Šventiniame vakare už nuopelnus švietimo srityje apdovanota „Versmės“ gimnazijos lietuvių kalbos, literatūros ir teatro mokytoja Elvyra Kasperavičienė. Mokytojos nuopelnai – kas dveji metai vykstančio teatro festivalio „Felicija“ organizavimas, geras moksleivių parengimas skaitymo konkursams.

„Elektrėnų žiburys“ už nuopelnus sveikatos apsaugos srityje įteiktas šiemet 40 metų darbo sukaktį mininčiai Pastrėvio bendruomenės slaugytojai Sigutei Kazakevičienei.

Metų kultūros šviesuliu elektrėniškiai išrinko Semeliškių kultūros renginių organizatorę Silviją Bielskienę. Jos iniciatyva miestelyje rengiamos turiningos šventės, ypač didelio populiarumo sulaukia jos sumanytas tėviškės festivalis „Nuo Lauryno iki Roko“.

Ne dažna savivaldybė, įvertindama savo žmones už nuopelnus sportui, gali pasigirti dailiojo čiuožimo pasiekimais. Elektrėniškė Gabrielė Valentinavičiūtė – daugelio čiuožimo varžybų nugalėtoja, o 2014 m. tapo dailiojo čiuožimo jaunučių vicečempione.

Už nuopelnus garsinant savivaldybę „Elektrėnų žiburio“ statulėlė apdovanota „Europietiškausia klasė“, vadovaujama Dainos Valančienės. „Versmės“ gimnazijos anglų kalbos mokytoja ir jos penki mokiniai 2014 m. respublikiniame „Euroscolos“ konkurse laimėjo pirmąją vietą.

Elektrėnų socialinių paslaugų centro psichologė Laima Jaruševičienė apdovanota už nuopelnus socialinėje srityje. Metų tarnautojos vardą pelnė Vilniaus teritorinių ligonių kasų vyriausioji specialistė, atstovė Elektrėnų savivaldybėje Virginija Mickevičienė. Metų kaimo darbštuoliu pripažintas Gilučių seniūnijos ūkininkas Gintaras Marcinkevičius. Apdovanojimas už

metų iniciatyvą įteiktas „Versmės“ gimnazijos 11 klasės mokiniui, savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos pirmininkui Giedriui Petkevičiui. Metų rėmėju tituluota UAB „Izola“, vadovaujama Vlado Pašukio. Už šeimos vertybių puoselėjimą „Elektrėnų žiburio“ apdovanojimas įteiktas penkis vaikus išauginusiems ir išauklėjusiems Marytei ir Juozui Markauskams.

Elektrėnų seniūnas Antanas Šalkauskas (dešinėje) tą vakarą sveikino daugiausia laureatų. Už šeimos vertybių puoselėjimą „Elektrėnų žiburio“ apdovanojimas įteiktas penkis vaikus išauginusiems ir išauklėjusiems Marytei ir Juozui Markauskams

SAIVALDYBĖ LAIKOSI ANT DARBSČIŪJŲ PEČIŲ

„Savivaldybės ramstis yra kūrybingi, sumanūs ir nuoširdžiai dirbantys žmonės, – dėkodamas gyventojams sakė meras K. Vaitukaitis. – Labiausiai džiugina bendravimas su savivaldybės žmonėmis. Vienas, kad ir kokius gražius planus puoselėtumei, nieko nepadarysi. Planams įgyvendinti būtinas žmonių palaikymas. Juk ir surengiant šventinį vakarą dirbo visa komanda. Ir tai, kad kultūros centro salėje sunkiai tilpo atėjusieji pagerbti laureatų, rodo, kad žmonėms tokių šventės labai reikalingos.“

„Džiaugiuosi, kad Elektrėnų savivaldybėje vis labiau įsitvirtina komandinis darbas, – merui pritarė savivaldybės administracijos direktorius A. Vyšniauskas. – Juk kuo sutelkčiau dirbama, tuo labiau gražėja miestas. Elektrėnai yra įsikūrę ypatingoje geografinėje vietoje – tarp Vilniaus ir Kauno, kur gyvena apie milijonas gyventojų. Ir tą geografinę padėtį mums reikia išnaudoti. Kitas dalykas – visuomenėje susiformavusi nuostata, kad Elektrėnai yra energetikų miestas, kuriame galima puikiai gyventi. Tą nuomonę mes turime pateisinti. Juolab kad daug ką paveldėjome iš ankstesnių metų. Tik reikia normaliai pataisyti, sutvarkyti, modernizuoti ir naudoti. Tai aš vadinu spiralės dėsniumi, kai viskas pakyla į daug aukštesnį lygmenį.“

Metų tarnautojos vardą pelnę Vilniaus teritorinių ligonių kasų vyriausioji specialistė, atstovė Elektrėnų savivaldybėje Virginija Mickevičienė, kurią fotografuoja jos vyras – 2013-ųjų Elektrėnų Metų gydytojas Vidmantas Mickevičius

TIK FAKTAI

Elektrėnų savivaldybė, kurioje gyvena 25 tūkst. žmonių, įkurta 2000 m. Pirmieji rinkimai į Elektrėnų savivaldybės tarybą įvyko 2000 m. kovo 19 d. Pirmuoju savivaldybės meru buvo išrinktas Kęstutis Vaitukaitis.

Savivaldybei priklauso garsios, dažnai žiniasklaidoje minimos Vievio, Semeliškių, Kietaviškių, Kazokiškių, Beižionių ir kitos seniūnijos.

Elektrėnai – vienas jauniausių Lietuvos miestų. 1960 m. balandžio 18 d. buvo priimtas sprendimas statyti šiluminę elektrinę. Darbininkams buvo pastatyta laikinoji gyvenvietė, o 1961 m. pavasarį pradėta statyti nuolatinė gyvenvietė – dabartiniai Elektrėnai.

Užtvėnkus Strėvos upę, 1961 m. pradėjo kilti vanduo. Anykštos, Jagudžio ir Puikino ežerai susiliejo į didžiulį tvenkinį, dabar vadinamą Elektrėnų mariomis. Šiandien marios užima apie 1240 ha, giliausia vieta siekia 30 metrų. Užliejamiems kaimams atminti įkurtas skulptūrų parkas.

Nuo 1962–1963 m. Elektrėnų septynmetė pertvarkyta į vidurinę. O 1963 m. rugsėjo 2 d. atidaryta nauja mokykla. Dabar Elektrėnuose yra ir meno mokykla, ir sporto mokykla, VšĮ Elektrėnų profesinio mokymo centras ir kt. „Ažuolyno“ pagrindinėje mokykloje įkurtas literatūros ir meno muziejus.

1976 m. Elektrėnuose pastatyti ledo rūmai – tai pirmoji dirbtinio ledo čiuožykla Lietuvoje. Čia profesionalių sportininkų karjerą pradėjo žymūs Lietuvos ledo ritulininkai Dainius Zubrus, Darius Kasparaitis. 2012 m. atnaujinti ledo rūmai – vieninteliai šalyje.

2011 m. duris atvėrė moderni savivaldybės viešoji biblioteka, kuri sujungta su Kultūros centru. Juose vyksta pagrindinės šventės.

Savivaldybėje įgyvendinta daug projektų, kurie pagerino gyventojų gyvenimo kokybę, padidino savivaldybės patrauklumą, paskatino kaimo plėtrą ir kt.

Už ryškiausias iniciatyvas ir darbus Elektrėnų savivaldybei įteikti garbingi „Aukšinių krivūlių“ apdovanojimai: 2006 m. – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos „Rūpestingiausios savivaldybės“ apdovanojimas, 2012 m. – Vidaus reikalų ministerijos „Už rezultatyvius regioninius projektus“, 2013 m. – Finansų ministerijos „Už racionalų ES investicijų ir biudžeto lėšų valdymą“. Taip pat 2012 m. „Europos burių 2012“ apdovanojimų statulėlė – už atvertus kelius įvykdžius projektą „Elektrėnų savarankiško gyvenimo namų įkūrimas“.

Savivaldybė yra pasirašiusi tarptautinio bendradarbiavimo sutartis su Lenkijos, Austrijos, Italijos, Ukrainos, Ispanijos, Estijos, Švedijos ir Baltarusijos miestelių savivaldybėmis.

Šiomet savivaldybės meras K.Vaitukaitis, Socialinės paramos skyriaus vedėja Violeta Šimkūnienė, Vievio seniūnas Zenonas Pukėnas ir socialinio darbo organizatorė Jūratė Gumbrevičienė pasveikino garbingo 100-ojo jubiliejaus sulaukusią Genoefą Valentinovič, gyvenančią Vievio seniūnijoje Pylimų kaime (**nuotr.**).

Šiuo metu Elektrėnų savivaldybėje gyvena šeši šimta-mečiai.

IEŠKO IŠMINTIES?

Kodėl verslumo ir ekonomikos pradžiamokslis ir nuolatinis žinių atnaujinimas būtinas kiekvienam merui ir tarybos nariui? Kas tie paslaptingi vadovų klubai? Ką gali efektyvūs mokymai ir kaip juos pasirinkti?

Apie tai kalbamės su MARIJA GURSKIENE – modernių mokymų projektų pradininke Lietuvoje.

„Mūsų Mokymo centras suteikia galimybę susipažinti su verslo, įmonės valdymo, ekonomikos procesais. Verslo imitacijų metu eksperimentuojama ir mokomasi pažinti kiekvieno tarnautojo ar vadovo laukiančius iššūkius bei savarankiškai juos spręsti, nė kiek nepakenkiant institucijos veiklai, verslui ar kitai sričiai, kurioje dirbama“, – sako beveik ketvirtį amžiaus verslo vadovų bei specialistų profesiniam tobulinimui paskyrusi vadovų klubų steigėja, Lietuvos pramonininkų konfederacijos Mokymo centro direktorė.

Savivaldybės nuosavybės teise kontroliuoja dalį įmonių, kurių turtas ar apyvarta siekia dešimtis milijonų eurų. Savivaldybių administracijos valstybės tarnautojai dalyvauja tų įmonių valdybos posėdžiuose, tenka priimti strateginius sprendimus 5–10 metų į priekį. Savivaldybių tarybos ir merai atsakingi už dešimčių milijonų eurų investicijas, taip pat ir už efektyvų ES fondų skiriamų lėšų panaudojimą. Be viso to, savivaldybės atsakingos ir už verslo skatinimą regione, verslininkai – tiesioginiai jų klientai. Meras privalo turėti reikiamą ekonomikos ir vadybos žinių: kaip sutvarkyti vieno ar kitokius ūkinius klausimus, kaip sukurti verslui palankią aplinką, kad regionas galėtų klestėti. Tai neįmanoma be šiuolaikiškų žinių ir kompetencijos.

Kuo ypatingi jūsų organizuojami mokymai?

Mūsų organizuojami mokymai remiasi pasauline patirtimi. Nuo 1994 m. vieninteliai Lietuvoje atstovaujame pasaulinio lygio Švedijos žinių bendrovei CELEMI (www.celemi.com). Jau daugiau nei 40 metų CELEMI yra fizinių verslo imitacijų rinkos lyderė pasaulyje, kurianti ir pla-

tinanti netradicinius mokymo procesus – verslo imitacijas, padedančias organizacijoms pagerinti veiklos rezultatus ekonominių, vadybos ir kitų sričių praktinių mokymų metu. Vieni iš nedaugelio visoje Vidurio Europoje turime visą paketą CELEMI siūlomų verslo imitacijų programų.

Visi CELEMI mokymo sprendimai vadovaujasi suvokimo akimirkos – kai ištariama „Eurika“ arba „Aha!“ – įspūdžiu kaip pagrindiniu mokymų tikslu. Šis metodas leidžia savarankiškai suprasti esminius dalykus, patiems daryti išvadas ir taip pasiekti aukštesnį suvokimo lygį. Taigi imitacijos naudingos verslui ar organizacijai ne tik kaip investicijos į darbuotojų kompetenciją, bet ir kaip papildoma priemonė motyvuoti žmones: parodant pasitikėjimą jų sugebėjimu mąstyti savarankiškai ir leidžiant jiems tai daryti. Pasaulinio lygio bendrovės, tokios kaip Microsoft, General Electrics, Siemens, Motorola ir DaimlerChrysler, yra vienos iš daugelio CELEMI klientų. Per dvi verslo imitacijų mokymo dienas praktiškai prabėga dešimt realių verslo ar organizacijos veiklos metų. Kartu tai yra ir efektyvus verslo koncentravimas: vos per dvi dienas dalyviai priima šimtus inovatyvių sprendimų, sužino naujų dalykų.

Verslo imitacijos nėra savivaldybių veiklos modeliavimas – tai verslo raštingumo įgūdžių lavinimas. Tai dalykas, kurį jau išbandė daugiau nei 2 milijonai žmonių visame pasaulyje ir kone dešimtys tūkstančių Lietuvoje.

Verslo imitacijų mokymų metu dalyviai tampa tų įmonių aukščiausiais vadovais ir specialistais. Komanda dirba kaip 3–4 skirtingų kompetencijų vadovų ar specialistų grupė. Vienas atsakingas už gamybą, kitas už pardavimus, trečias už finansus, ketvirtas – plėtros ir inovacijų vadovas – stebi, kas dedasi rinkoje, kituose kraštuose, pas konkurentus. Šie keturi žmonės turi sutarti dėl svarbiausių sprendimų – ką plėtoti, kiek investuoti, kokie bus finansavimo šaltiniai.

Kita šių žinių sritis – išsami ekonominė-finansinė analizė. Mokymų metu galima įvertinti priimtų sprendimų pasekmes.

Šios mokymų programos sukurtos prieš 30 metų. Atrodytų keista, kad po tiek metų vis dar naudojamos. Tačiau tai jau trečioji, atnaujinta tų programų versija. Neperspektyvus produktas tikrai nebūtų atnaujinamas, neturėtų tęstinumo.

Verslumo skatinimą šiandien ir Vyriausybė, ir savivaldybės taip pat jau įvardija prioritetu. Ar pakankamai savivaldybės skatina žmonių verslumą? Ar tai daroma efektyviai?

Skeptiškai vertinu šiuo metu vykstančius procesus, susijusius su verslumo skatinimu. Taip, verslumo skatinimas lyg ir įvardijamas prioritetu. Tačiau konkrečių projektų – deja, mažai. O efektyvių – nelabai teko apie tokius girdėti. Norėdami greičiau susikurti savo šalies ekonominę gerovę, turime remtis pačia geriausia pasauline patirtimi ir pavyzdžiais. Jeigu švedai ar kitų šalių profesionalai yra sukūrę tai, kuo žavisi visas pasaulis, o mes tai galime pateikti lietuvių kalba, kodėl tuo nepasinaudoti?

Jau daugelį metų į vadovų klubus aštuonias dienas per metus lavintis renkasi ir 400 sėkmingiausių šalies įmonių vadovų. Ko jiems dar mokyti, jeigu ir taip yra sėkmingi?

Stabilumas nėra konstanta, sėkmė nuolat nelydės, jei tuo nepasirūpinsime. Nesiekti žinių, netobulėti – tai tarsi žengti atgal.

Vadovų klubo idėjai birželį bus jau 17 metų. Verslo vadovų klubai vienija sėkmingai dirbančius įmonių savininkus ir aukščiausio lygio vadovus. Profesionalų klubai buria finansų, personalo, gamybos, darbuotojų saugos ir sveikatos vadovus, o „Universum“ klubai skirti vadovams, besidomintiems ekonomine veikla ir apsisprendusiems leisti į ketverius metus trunkančią kolektyvinio pažinimo ir lavinimosi kelionę.

Kodėl susitikimams skiriamos aštuonios dienos per metus?

Remiantis prancūzų, skandinavų ir amerikiečių specialistų tyrimais, toks susitikimų reguliarumas užimtiems vadovams pats optimaliausias.

Vadovų klubų vedančiaisiais esame pakvietę išskirtines asmenybes: prof. Rimantą Rudzkį, Vyriausybės visuomeninį konsultantą ekonomikos ir statistikos klausimais, buvusį SEB ir DNB bankų vyriausiąjį analitiką, Romą Švedą, teisininką, diplomata, buvusį energetikos viceministrą, Povilą Malakauską, fizikos mokslų daktarą, buvusį Valstybės saugumo departamento direktorių, Valdemarą Katkų, Nepriklausomybės Akto signatarą, finansų analitiką, dr. Aleksandrą Abišalą, Nepriklausomybės Akto signatarą, ir kitas iškilias asmenybes.

Šiuo metu 24 vadovų klubai vienija daugiau nei 400 lyderiaujančių Lietuvos įmonių vadovų, savininkų ir aukščiausio lygio specialistų.

Galimybę dalyvauti vadovų klubuose nariai vertina kaip paskatinimą, jaučiasi labai įvertinti. Leisti žmogui tobulėti – viena didžiausių dovanų.

Išsamiau www.klubai.lt

Dviračių trasoms –

SPECIALUSIS PLANAS

Savivaldybėje pristatytas Klaipėdos rajono dviračių trasų specialusis planas. Jo finansavimo ir administravimo sutartis pasirašyta dar 2013 m. tarp Europos socialinio fondo agentūros ir projekto vykdytojos – Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos. Apie šį susisiekimo ir turizmo plėtrai svarbų dokumentą kalbamės su administracijos direktoriaus pavaduotoju VIDMANTU BUIVYDU.

Kaip šis specialusis planas siejasi su kitais mūsų savivaldybės teritorijų planavimo dokumentais?

Jis tiesiogiai siesis su parengto Klaipėdos rajono bendrojo plano sprendiniais, taip pat planuojamoje teritorijoje parengtais ir rengiamais specialiais ir detaliais planais – juose taip pat numatyta dviračių takų plėtra. Tačiau šis planas apima visą rajono savivaldybę, taip pat derinamas ir su kitų savivaldybių teritorijomis. Tik parengę šį dokumentą galime tikėtis gauti finansavimą iš Europos Sąjungos fondų. Plano rengėjai pristatymo metu pabrėžė, kad šiuo planu nekeičiama nieko, kas jau suplanuota kituose planuose, tačiau integruojama ir sujungiama. Taip iš 424 kilometrų dviračių takų ir trasų, šiuo metu esančių pažymėtų kituose planuose,

atsirado dar papildomų ir šiame plane jų jau yra numatyta iš viso 573,3 km. Taip pat numatyti dviračių trasų ir takų lygiai – valstybinio lygmens (tarptautinės ir regioninės) ir savivaldybės lygmens (rajoninės ir vietinės).

Į ką atsižvelgė plano rengėjai, numatydami dviračių takus ir trasas?

Į eismo intensyvumą, kuris viršija šalies vidurkį, į tai, kad mūsų rajone gyventojų daugėja, ekonominė padėtis gerėja, daugėja ir turistų, kurie nori pamatyti kuo įvairesnes rajono vietas. Per mūsų rajono teritoriją taip pat eina dvi tarptautinės trasos – „Eurovela 10“ ir „Eurovela 13“ (iš viso 10,1 km) – svarbu ir jas tinkamai integruoti į tinklą.

Pagrindiniai kriterijai yra eismo saugos, patogumo, integruotumo (atsižvelgiant į gretimų savivaldybių planus, ypač Klaipėdos), tiesumo (kad kuo tiesesniu keliu būtų galima pasiekti vietovę, kurioje sutelkti svarbūs objektai), patrauklumo (svarbu trasoms ir takams, kuriais keliauja turistai, norintys pamatyti kuo daugiau objektų).

Kokie yra konkretūs šio plano uždaviniai?

Siekiami įrengti naujas dviračių trasas, išvystant turistinių-pažintinių ir kasdienio susisiekimo dviračių trasų tinklą Klaipėdos rajono teritorijoje.

Pirmiausia plane analizuojamas dviračių trasų ir takų infrastruktūros plėtros poreikis rajono teritorijoje. Identifikuojami potencialūs dviračių trasų ir takų maršrutai atsižvelgiant į paklausą, vietovės patrauklumą turizmui, esamą infrastruktūrą ir kitus kriterijus nurodant, kokiai dviračių turizmo rūšiai maršrutas galėtų būti geriausiai pritaikytas.

Atliekama lankytinų vietų, kasdienio susisiekimo ir traukos centrų analizė įtraukiant juos į sistemingą dviračių maršrutų sistemą. Planuojamas bendras Klaipėdos rajono dviračių trasų ir takų tinklas sujungiant esamas ir planuojamas dviračių trasas ir takus.

Plane parenkamos lankytinų objektų ir kitų reikalingų dviračių maršruto ženklų vietos, numatyta reikalinga infrastruktūra dviračių transporto sistemai sukurti, pateikiami siūlymai, įvertinamos ir planuojamos dviračių takų jungtys su gretimomis savivaldybėmis ir kt.

Kokios galimybės įgyvendinti tai, kas suplanuota visuose esamuose planuose ir šiame, jungiančiame dviračių trasų ir takų sistemą?

Jei per ateinančią dešimtmetį bus nutiesta bent viena trasa, bus labai gerai. Juk Kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos skiria per metus 8 mln. Lt dviračių trasų plėtrai visai respublikai (mūsų savivaldybės teritorijoje VĮ „Klaipėdos regiono keliai“ įgyvendinamiems dviračių takų plėtros projektams pernai skirta 1 mln. Lt). Tai labai mažos lėšos, o savivaldybė prisidėti neturi galimybių. Realesnės galimybės – atskirti linija dviratininkams takus esamuose keliuose juos rekonstruojant.

Pataisytus koncepcijos variantus svarstys savivaldybės taryba, o konkretūs sprendiniai bus pateikti svarstyti Turizmo tarybai ir visuomenei.

Kalbėjosi Daiva Beliokaitė

KAUNIEČIAI PASIRAŠĖ

„SAŽINGO KONKURAVIMO RINKIMUOSE DEKLARACIJĄ“

ARNOLDAS BUKELIS

Septynių politinių partijų ir rinkimų komitetų, dalyvaujančių 2015 m. kovo 1 d. vyksiančiuose Kauno miesto mero ir tarybos rinkimuose, atstovai pasirašė „Sąžiningo konkuravimo rinkimuose deklaraciją“ (**nuotr.**). Ją pasirašė partijos „Jaunoji Lietuva“, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, LR liberalų sąjūdžio, Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos, Lietuvos laisvės sąjungos (liberalų) ir rinkimų komitetų „Vieningas Kaunas“ ir „Dirbam Kaunui“ atstovai. Pasirašyti „Sąžiningo konkuravimo rinkimuose deklaraciją“ buvo kviečiamos visos 18 rinkimuose Kaune dalyvaujančių politinių partijų ir rinkimų komitetų.

„2012 m. per Seimo rinkimus buvo užfiksuoti 507 pranešimai dėl galimų pažeidimų. Iš viso buvo pradėti 44 ikiteisminiai tyrimai ir devynios administracinės bylos. O prieš 2014 m. Prezidento rinkimus buvo pasirašyta deklaracija „Dėl garbingų ir sąžiningų respublikos Prezidento rinkimų“. Ir galimų pažeidimų skaičius sumažėjo beveik perpus ir siekė apie 300“, – sakė vienas „Sąžiningo konkuravimo rinkimuose deklaracijos“ iniciatorių Gytis Žakevičius.

Deklaracijoje įsipareigojama: laikytis visų savivaldos rinkimų teisinių nuostatų, užtikrinti rinkimų kampanijos skaidrumą, nenaudoti rinkėjų papirkinėjimo priemonių, o nustačius tokius atvejus taikyti griežtas bausmes savo rinkimų kampanijų organizatoriams, laikytis tarpusavio pagarbos ir tolerancijos principų, taip pat siekti, kad jų laikytųsi rinkimų sąrašų rėmėjai ir šalininkai, viešai skelbti rinkimų pažeidimų faktus.

ŽMONĖS, KŪRĖ SARTŲ LEGENDĄ

TAI | DOMU

Mečišlovo Šėėėėėėėėėė pieš.

Jau treėias šimtmetis, kai Sartų ežero, o vėliau – jo pakrantėje esanėio hipodromo ledą skelia žirgų kanopos. Lenktynės, kaip ir eiklieji žirgai ir juos vadeliuojantys sportininkai, apipinti įvairiomis legendomis, perduodamomis irgi jau ne vieną šimtmetį.

Kol varžybų organizacinis komitetas, rengdamasis svarbiausiam žiemos sporto įvykiui, dar kuria 2015 m. vasario 7-osios lenktynių scenarijų, švenėių išvakarėse prisiminkime du vyrus iš nemažo būrio gyvųjų Sartų legendų.

„Kaip šiandien prisimenu tą 1972-ųjų vasarį, nuo kurio štai jau daugiau nei 40 metų nepraleidžiu nė vienų žirgų lenktynių ant ledo. Likimas lėmė, kad nuo 1973 iki 2008 metų buvau vienas pagrindinių organizatorių ir vadovavau teisėjų kolegijai“, – pasakoja viena iš Sartų gyvųjų legendų, buvęs vyriausiasis lenktynių ant Sartų ežero ledo teisėjas Stasys Svetlauskas.

Sartų lenktynės – vienas iš nedaugelio renginių, kuriems ypatingą dėmesį skirdavo tuometinė valdžia.

„Už lenktynių organizavimą pagal seną tradiciją kasmet būdavo atsakinga Žemės ūkio ministerija ir vietos savivaldybė (ankstesniais laikais – vykdomasis komitetas), – prisimena S. Svetlauskas. – Tačiau ministerija ir jos darbas rengiant lenktynes kasmet atsidurdavo ir po Lietuvos ministrų tarybos padidinamuoju stiklu. Prisimenu, kartą dar gerokai prieš lenktynes į Dusetas atvažiuoja Ministrų tarybos pirmininko pirmasis pavaduotojas Ksaveras Kairys. Braunamės per Sartų ežero pakranėčių karklynus, žvelgiame į Dusetų miestelio pakraščius. Vaizdas toks nykus – nors verk. Į gatvę – namų fasadai, o į ežero pusę – gyvulių tvarteliai ir sukrypę, vos ne eile išrikiuoti, surūdijusiom skardom apkalti lauko tualetai.“

Tai krito aukštam sveėiui į akį. Po poros metų padedant vietos valdžiai labiausiai akį gadinusioje vietoje iškilo du aštuonbuėiai namai, o į juos persikėlė labiausiai suklypusių lūšnų gyventojai. Neliko akis badanėių lauko tualetų, imta tvarkyti pakrantę.

Kad žiūrovams būtų patogiau stebėti lenktynes, užsimota Sartų ežere pastatyti tribūnas, po kuriomis vasarą galima būtų įrengti pavėšį teikianėią valėių prieklauką. Tribūnos ežere prie Dusetų miestelio stovi ir šiandien, tačiau ar daugelis žino, kad jas laiko net 14 metrų ilgio poliai? Toje vietoje vandens gylis – ne daugiau kaip šeši metrai, tačiau dar tiek pat metrų – tūkstanėio Sartų ežero dumblas...

S. Svetlauskui į atmintį labiausiai įstrigusios ne tiek paėios lenktynės, kiek pasirengimas joms, kurį lydėjo bemiegės naktys. Ypaė sunėiai nuspėjami buvę orai. Žiūrėk, visa lenktynių trasa jau pavyzdingai išvalyta, jau kruopėčiai pasirengta varžybooms. Tačiau lyg tyėia jau į pa-

ėią pavakarę kad apsiniauks pilkai dangus, kad pakils kažkur nuo Daugpilio juodas debesis ir kad pažers sniego ant Sartų ledo... Visas savaitės darbas šuniui ant uodegos. Vėl – viską iš naujo, o laiko belikę – valandos, ne para. O dar prisiminus, kad pradėioje lenktynių trasa valyta tik arkliais, pakinkius juos į specialiai trasos valymui sukonstruotus „oėius“, kurių noragai sluoksnis po sluoksnio stumdavo sniegą į trasos pakraščius...

„Lenktynėse per tiek metų maėiau daug labai aukšto rango sveėių – ministrų, kosmonautų, raėytojų ir net prezidentų. Didžiulį įspūdį man padarė velionis Prezidentas Algirdas Brazauskas. Jis atvykdavo kasmet ir gyvai domėjosi ne tik renginiu, bet ir stengėsi pabūti arėiau žmonių, – prisimena S. Svetlauskas. – Dar gerokai iki Lietuvos nepriklausomybės atstatymo A. Brazauskas į Sartus veėdavosi po 3 tūkstanėius rublių savo santaupų. Pasiteiraudavo organizatorių, kam jis dar galėtų įsteigti kokį savo, grynai asmeninį prizą, o daėniausiai tiesiog klausdavo, kuriam iš dalyvių labiausiai būtų pravartūs tie jo asmeniniai pinigai. Vėliau Prezidentas rublius iškeitė į litus.“

Kita Sartų legenda – jau miręs Meėišlovas Preišėgolaviėius.

„Dėiaugiuosi ir didėiuojuosi, kad visas mano gyvenimas neatsiejamas nuo žirgų. Nuveikėme iėties nemažai, o dabar jau kita karta tęs mūsų pradėtus darbus“, – jaukiuose namuose likus tik porai mėnesių iki mirties kalbėjo nusipelnęs Lietuvos treneris, LTOK garbės narys, žinomas teisėjas, teisėjavęs ir 1980-ųjų Olimpinėse žaidynėse Maskvoje, Meėišlovas Preišėgolaviėius.

Jis Lietuvos žirginiam sportui, didėiajam savo gyvenimo pomėgiui, atidavė penkis deėimtmeėius. Visą laiką jis buvo kartu su žirgais, šios sporto šakos treneriais ir raiteliais, žinojo visus Žirginio sporto federacijos vingius ir posūkius, pergales ir širdį aitrinusių skaudesnius pralaimėjimus.

„Manau, kad sovietiniais laikais ši sporto šaka išgyveno itin gerus laikus. Buvo pastatyta daug sporto bazių, Lietuvos raiteliai dalyvaudavo tarptautinėse varžybose, žiūrovai plūste plūdavo į varžybas, – prisiminė šio sporto veteranas. Jo pamėgtas sportas buvo tapęs nacionaline sporto šaka. Ne veltui Sartų lenktynių laimėtojams, įvykdžiusiems nustatytus normatyvus, buvo suteikiami Lietuvos sporto meistrų vardai. Visa tai skatino jaunimą domėtis žirgais, kurių atvaizdas nuo seno puoėia svarbiausias šalies tautines ir valstybines regalias, kurie apdainuoti liaudies dainose, gyvi legendose ir padavimuose.“

M. Preišėgolaviėius sakė, kad į jo atmintį labiausiai įsirėžęs 1972-ųjų vasario pirmasis penktadienis, kai jis kartu su pagarsėjusiu dar vienu žirginio sporto mohikanu S. Svetlausku lenktynių išvakarėse pirmą kartą apsilankė Dusetose. Ar galėjo kas tuomet nuspėti, kad abu šie vyrai

taps garsiųjų žirgų lenktynių simboliu, be kurių iėstis keturis deėimtmeėius bus tiesiog neįsivaizduojama ši žiemos sporto šventė?

„Niekada neiėblės tas pirmasis įspūdis, – pirmąją savo Sartų šventę prisiminė Meėišlovas. – Išauėio gražus, nors ir labai šaltas šeštadienio rytas. Atrodė, kad visi keliai Dusetų link susiliejo į vientisą margą juostą. O Dusetų gatvėse buvo keblu prasilenkti su kvieslių rogėmis, įvairiais persirengėliais, muzikantais, dūdų marėiu kvieėianėiais arėiau lenktynių arenos. Nors iki varžybų pradėios dar buvo likusios pora gerų valandų, Dusetos dūzgė nelyginant vasaros biėčių spieėius. O ir paėios lenktynės buvo tokios, kokių verta ir šiandien pavydėti. Laukdami signalo startui nekantraudami trypė 110 žirgų ir per aėtuonias deėimtis vadeliotojų.“

M. Preišėgolaviėius didėiausia laime laikė jam tekusią garbę sutikti ir iš arti pažinti daugelį tokių, kurių vardai ir laimėjimai įrašyti į šios unikalios žiemos žirginio sporto šventės istoriją.

Sunku pamirėti tokių meistrų, kaip pirmasis Lietuvos žirginio sporto meistras Alfredas Žarnauskas, Pranas Navalinskas, kurio unikalioje trofėjų kolekcijoje – net 214 iškovotų prizų, Iva Kostigovas, kuris ledo taku skriejo ir gerokai perkopęs solidų 80-meėio jubiliejų, startus ir jų iškovotas įstabias pergales, dar gyvas daugelio atmintyje.

Žemės ūkio ministerija kartu su Zarasų rajono savivaldybe vasario 7 d. Dusetose rengia tradicines respublikines rėstūnų žirgų lenktynes „Sartai 2015“.

Eikliausio rėstūno vadeliotojui bus įteiktas pagrindinis lenktynių trofėjus – „Didysis žiemos prizas“, kurį tradicėiai steigia Žemės ūkio ministerija.

Kaip informuoja organizacinio komiteto pirmininkas žemės ūkio viceministras Saulius Cironka, tradicinių respublikinių rėstūnų žirgų lenktynių „Sartai 2015“ fonde yra 72 tūkst. litų, kuriuos skyrė valstybės įstaigos ir privaėios įmonės. Lenktynėse laukiama sportininkų ir iš kaimynių Latvijos, Estijos.

Lenktynių organizatoriai daug dėmesio skirs ne tik sportinei daliai. Mugės, parodos, koncertai ir kitos priemonės – neatsiejama šio renginio dalis. Neatsitiktinai šiemet tradicinėje mugėje ypatingas dėmesys ir lengvatos bus suteiktos šalies tautodailininkams.

Atkreiptinas dėmesys, kad lenktynės žiūrovams yra nemokamos – bilietų nebus.